

Министерство на културата
Община Русе

Ministry of Culture
Municipality of Rousse

K 7/M 45

120000868890

17 - 31 Март '99
Русе, България

XXXIX
Международен
фестивал
МАРТЕНСКИ
МУЗИКАЛНИ ДНИ

17 - 31 March '99
Rousse, Bulgaria

XXXIX
International
Festival
МАРСН
MUSIC DAYS

K $\frac{F}{M95}$

Министерство на културата
Община Русе

XXXIX МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ
„МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ“
Русе
17 - 31 март '99

„Звукови пътища:
Изток - Запад“

КАМЕРЕН КОНЦЕРТ

Георгина Бояджиева-Николова
Виолончело

Росен Идеалов
кларинет

Стела Димитрова-Майсторова
пиано

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000868890

20 март - събота

Начало - 11 ч

Пленарна зала

448143

ПРОГРАМА

С. ПРОКОФИЕВ

(1891 - 1953)

Балада за Виолончело
и пиано с moll,
оп. 15 (1912 г.)

Б. СПАСОВ

(1949)

„Помен“ за кларинет
и Виолончело (1999)

В памет на Алфред Шнитке
световна премиера

БЕРНД АЛОИС ЦИМЕРМАН

(1918 - 1970)

Четири кратки етюда
за Виолончело соло (1970 г.)
първо изпълнение в България

КОНСТАНТИН ИЛИЕВ

(1924 - 1988)

Седем багатели за кларинет
и Виолончело (1987)

ВАСИЛ КАЗАНДЖИЕВ (1934 г.)

Соната за Виолончело соло (1974)

- Allegro con brio
- Lento
- Un poco scherzando
- Presto

АНТОН ВЕБЕРН (1883 - 1945)

Три кратки пиеси за Виолончело
и пиано оп. 11 - 1914 г.

БЕНДЖАМИН БРИТЪН (1913 - 1976)

Соната In C за Виолончело
и пиано оп. 65

- Dialogo
- Scherzo - pizzicato
- Elegia
- Marchia
- Moto perpetuo

Темата „XX век и Виолончелото“ е почти толкова обемна, колкото и „Шекспир и театъра“ или „Образът на новия човек в творчеството на Вапцаров“. Та кой ли е „заобиколил“ виолончелото... Веберн, Лютославски, Ксенакис, Берио, Лигети, Мартину (този почти Бокерини на нашия век!), Шостакович, Константин Илиев, Шнитке, Кагел, Виеру, Лазар Николов ...

Георгина Бояджиева представя своята колекция „XX век и Виолончелото“, включваща „експонати“ както от 1912 г. (Прокофиев), така и горещи компютърни ръкописи от 1999 г. (пиесата на Божидар Спасов).

Ето и нещо като каталог на колекцията:

Сергей Прокофиев - Балада за чело и пиано оп. 15 с moll - ранна пиеса, почти соната, написана в разгърнат концертен маниер - особено що се отнася до клавирната партия. Музиката е причудлива сплав от актуалния от това време Николай Метнер, Корсаковска приказна сюжетност („Антар“, „Сказка“), намеци за линията Шуман - Григ. Налице са вече и типично Прокофиевски хармонични и ритмически „озъбвания“, всичко това гарнирано с характерна юношеска мрачноватост и доза декадентство.

Божидар Спасов - „Помен“.

„За кратко време преминаха в отвъдното двама композитори, които до голяма степен определяха облика на руската, а и влияеха отчасти на западноевропейската музика - Е. Денисов и Алфред Шнитке. Е. Денисов бе мой учител, а Шнитке, въпреки редките срещи, нещо като духовен наставник през 70-80-те години. Говорихме за духа и числото, за хаоса и порядъка, за активността и съзерцанието. Той бе изтъкан от тези привидни противоречия. Интересуваше се от Кабала и теория на групите, от дявола и неговите прояви (в Народната книга за Фауст или филма на Михаил Ром „Обикновен фашизъм“), числото 13 бе за него не само едно просто число или основа на серия от 13 звука!!? Страдалчески е пътят, който му бе определен през последното десетилетие. Какво несъответствие между всеобщо признание и почти пълно игнориране, трескава духовна дейност и невъзможност за контакт с околните! С тези мисли и без да подчертавам факта, че Шнитке не е вече меж-

Темата „XX век и виолончелото“ е почти толкова обемна, колкото и „Шекспир и театъра“ или „Образът на новия човек в творчеството на Вапцаров“. Та кой ли е „заобиколил“ виолончелото... Веберн, Лютославски, Ксенакис, Берио, Лигети, Мартину (този почти Бокерини на нашия век!), Шостакович, Константин Илиев, Шнитке, Кагел, Виеру, Лазар Николов ...

Георгиета Бояджиева представя своята колекция „XX век и виолончелото“, включваща „експонати“ както от 1912 г. (Прокофиев), така и горещи компютърни ръкописи от 1999 г. (пиесата на Божидар Спасов).

Ето и нещо като каталог на колекцията:

Сергей Прокофиев - Балада за чело и пиано оп. 15 с moll - ранна пиеса, почти соната, написана в разгърнат концертен маниер - особено що се отнася до клавириятата партия. Музиката е причудлива сплав от актуалния от това време Николай Метнер, Корсаковска приказна сюжетност („Антар“, „Сказка“), намеци за линията Шуман - Григ. Налице са вече и типично Прокофиевски хармонични и ритмически „озъбвания“, всичко това гарнирано с характерна юношеска мрачноватост и доза декагентство.

Божидар Спасов - „Помен“.

„За кратко време преминаха в отвъдното двама композитори, които до голяма степен определяха облика на руската, а и влияеха отчасти на западноевропейската музика - Е. Денисов и Алфред Шнитке. Е. Денисов бе мой учител, а Шнитке, въпреки редките срещи, нещо като духовен наставник през 70-80-те години. Говорихме за духа и числото, за хаоса и порядъка, за активността и съзерцанието. Той бе изтъкан от тези привидни противоречия. Интересуваше се от Кабала и теория на групите, от дявола и неговите прояви (в Народната книга за Фауст или филма на Михаил Ром „Обикновен фашизъм“), числото 13 бе за него не само едно просто число или основа на серия от 13 звука!!? Страдалчески е пътят, който му бе определен през последното десетилетие. Какво несъответствие между всеобщо признание и почти пълно игнориране, трескава духовна дейност и невъзможност за контакт с околните! С тези мисли и без да подчертавам факта, че Шнитке не е вече меж-

ду живеете, написах „Memento 13“ или „Помен“. 13 като посвещение на „любимото“ число на Шнитке, като ритъм (13/16), пропорции в пиесата и времетраене (13 минути). Тази пиеса може да съществува, подобно на „In memoriam“ от самия Шнитке в различни реализации. За Росен Идеалов и Георгита Бояджиева приготвих версия за кларинет и виолончело. Буквите и нотите A-F-E-D-S-C-H съставят тоновата основа, в центъра на пиесата прозвучава и един цитат от Първия концерт на Шнитке за чело и оркестър.”

Божидар Спасов

Четири кратки етюда на Бернд Алоис Цимерман са едни от последните нотни страници, написани от него преди самоубийството му през 1970 г. Тяхната изключителна краткост има две лица. Първо - пределната концентрираност „атомизация“ почти на музиката като израз на висша зрялост и постигане на изкуството да говориш само нужното, без рамблисажа, осигуряващ така наречената слушаемост. Второ - трагичното чувство за предел, в случая и творчески, и житейски. От тук задушаващото чувство за недоизказаност, което предизвиква представата за проповедник - аскет, прекъсващ сам себе си. Трябва да се добави, че композиционната плътност на етюдите е изключителна и че всеки един от тях поставя и конкретна инструментална задача пред виолончелиста.

Седем багатели на Константин Илиев са също сред последните за автора си творби. И те носят характерните за т.н. „Sprattwerk“ черти - обобщение, нещо като светкавица на паметта, хвърлена към изминатия път и същевременно знак за един нов, по-висш етап - уви, останал само загатнат... Признавам, че тази композиция на К. Илиев е една от страниците на моето музикално Евангелие поради нейната чистота, прецизност, гъвкавост и свобода.

Багателите са написани по поръчка на фестивала за съвременна камерна музика в гр. Витен, Германия и са изпълнени за пръв път там през 1988 г.

Четири части на человата соло-соната от Васил Казанджиев представят четири портрета на инструмента, заедно с това и четири хипостази на самия композитор: конфликтната и деятелна, собствено „сонат-

на" I част, съзерцателната II, която заедно със следващото я изгрово равелианско скерцо, създава един особен дифузен образ, зареден с възривната енергия на контраста, и решаващия цялостната форма фуриозен финал, сякаш искащ да надхвърли възможностите на инструмента и солиста. Четири състояния, които почти дефинитивно чертаят пространството, наречено „Музика на Васил Казанджиев“.

В едно писмо до своя учител Арнолд Шьонберг, датирано от 1914 г., Веберн пише: „По молба на моя баща (виолончелист - любител) композирам голяма пиеса за чело и пиано (вероятно недовършената Соната - бел.авт.), в която следвайки твоите съвети търся пътя към разгърнатата, свързана форма...“. Резултатът от този демарш обаче се оказват около три и половина минутните Три кратки пиеси оп. 11. Отново Веберн до Шьонберг: „Моля те да ми простиш, че пак се получи нещо толкова кратко!“

Искам само да отбележа, че драматичният жест на втората пиеса тежи неизмеримо повече от ред многотомни и многотонни симфонии, а третата част е вероятно единствен случай на непосредствено „снета“ в звуци мисъл, опровергаваща Тютчевото „лъжа е мисълта изречена“, а още повече Карл Краус, който твърди, че „музиката се плиска в бреговете на мисълта“.

Сонатата на Бенджамин Бритън е инспирирана от изкуството на Мстислав Ростропович - истинския гуру на „челизма“ на XX век. Разликата между тази творба и последвалите я три солови Сюити (също писани за Ростропович) е главно в наличието на пиано. Концентричната петчастна форма на Сонатата с поставянето на най-значимата като музика Елегия в центъра, обграждането ѝ с две дивертиментни части и контрастната рамка *Dialogo - Moto perpetuo* силно асоциира със структурата на Концерта за оркестър от Бе-ла Барток.

Георгина Бояджиева-Николова завършва Софийското музикално училище през 1972 г. в класа по виолончело на Стефан Попов, а през 1976 г. - Държавната музикална академия като студентка по виолончело и камерна музика при Венцеслав Николов. След двегодишна специализация в Академията в класа по камер-

на музика на проф. Емма Божинова постъпва като преподавател по виолончело и камерна музика в Средното музикално училище „Л. Пипков“ в София.

Следва едногодишна специализация в Московската консерватория при проф. Н. Шаховская - виолончело и по камерна музика при доц. Т. Алеханов и Дм. Галинин, като същевременно концертира като солист и камерен изпълнител. В своя репертоар към традиционните солови произведения изпълнителката прибавя и редица камерни творби. Особено подчертан интерес има към съвременната музика - Прокофиев, Шостакович, Хачатурян, Онегер, Хиндемит, Веберн, Далапикола, а от българските автори - Л. Пипков, М. Големинов, В. Казанджиев, Л. Николов, К. Илиев, Б. Спасов, част от които изпълнява в сътрудничество с пианистите Стела Димитрова и Димо Димов.

Има записи за БНР, за Радио Кьолн и Москва. Концертира в редица страни на Европа, Италия, Германия, Франция, Русия, участва в международни европейски фестивали.

Понастоящем Г. Бояджиева-Николова е преподавател по камерна музика в ДМА и концертиращ артист в Агенция „Камерна музика“ към МК.

„Музикант с ярко присъствие, Георгина Николова привлича както с индивидуалността си, така и със съчетанието на професионализъм, освободена интонационна мисъл и стилова задълбоченост на изпълнението.“

Проф. Н. Шаховская

Програмата подготви
Драгомир Йосифов

Национален център
за музика и танц към МК
Център за изкуства „Сорос“
Клуб „Отворено общество“ - Русе
Фондация „Про Хелвеция“
Френски културен институт
Британски съвет
Съвет на Европа
Посолство на Русия в България

National Center
for Music and Dance
Soros Center for the Arts
Open Society Club - Rousse
Pro Helvetia Foundation
French Cultural Institute
Council of Europe
The Embassy of Russia in Bulgaria